

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس Course Syllabus

عنوان درس: آموزش به فرد، خانواده و جامعه
نوع درس: واحد نظری تخصصی
دروس همزمان: آموزش به فرد خانواده و جامعه (۱ واحد کارآموزی)
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری سلامت جامعه- کارشناسی ارشد ترم ۱
زمان: شنبه ها ۱۰-۱۲
مسئول درس: دکتر پروانه خراسانی
مکان و زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه ماهانه پشت دفتر (اتاق ۱۵۵)
شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۸۸
استاد درس: دکتر پروانه خراسانی
شماره درس نظری: ۵۸۵۵۶۳
تعداد واحد: ۱ واحد نظری (معادل ۱۷ ساعت)
نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵
مکان: کلاس ۲۳
ایمیل: khorasanip@nm.mui.ac.ir Email :

مقدمه

آموزش به فرد/بیمار، خانواده و جامعه یکی از نقش های مهم و اثربخش تیم سلامت و کادر درمان است که منجر به حفظ و ارتقا سلامت، تسریع فرایند بهبودی و درمان، پیشگیری از عوارض ناشی از بیماری می شود. آشنایی با اصول یادگیری و فرایند و الگوهای برنامه ریزی و اجرای آموزش و کاربرد مبانی نظری در اجرای فرایند از نیازسنجی تا ارزشیابی اثربخشی آموزش سلامت در آموزش های فردی و گروهی از وظایف مهم پرستاران است. که با استفاده مناسب و تدارک منابع، امکانات و تجهیزات آموزشی، طراحی محتوا و رسانه های کمک آموزشی مناسب تسهیل خواهد شد. ضروری است دانشجویان مقاطع تکمیلی به ویژه دانشجویان کارشناسی ارشد رشته «پرستاری سلامت جامعه» که بیشترین نقش را در آموزش و ارتقا سلامت فرد/خانواده و جامعه دارند، با آشنایی و تمرین طراحی و اجرای برنامه های مبتنی بر الگوهای تغییر رفتار از اصول و مهارت های یادگیری و آموزش به فرد خانواده و جامعه اطلاع کافی داشته و از طریق تمرین و تکرار در کارآموزی بتوانند بطور صحیح و مطلوب این مسئولیت را انجام دهند.

هدف کلی

آشنایی دانشجو با مفاهیم یادگیری، اصول و فرایند آموزش بیمار، نیازسنجی، برنامه ریزی، اجرا تا ارزشیابی آموزش بیمار بر اساس نظریه های تغییر رفتار و روش های نوین آموزش و یادگیری، آموزش خودمراقبتی و خودمدیریتی در بیماری های شایع- انواع روش ها و رسانه های آموزشی متناسب با بیمار

اهداف رفتاری در پایان این درس از دانشجو انتظار می رود:

1. مفاهیم آموزش، یادگیری و تدریس را با استناد به آخرین منابع تکس پرستاری سلامت جامعه تعریف نماید. (دانش)
 2. رویکردها و سبکهای مهم یادگیری و اثربخشی آن در آموزش پرستاری و سلامت جامعه با استناد به آخرین تحقیق افتراق دهد. (دانش)
 3. در مورد رویکردهای مختلف یادگیری و تفاوت یادگیری بزرگسالان و خردسالان بحث نماید. (نگرش)
 4. فرایند ۵ مرحله ای آموزش سلامت به فرد خانواده و جامعه را با فرایند پرستاری مقایسه نماید. (دانش)
 5. مزایای آموزش بیمار و ضرورت و اهمیت نقش پرستار را بر اساس متون و شواهد موجود تحلیل نماید. (دانش و نگرش)
 6. مراحل نیازسنجی و اصول و مهارتهای قبل، حین و بعد از آموزش را شرح دهد. (دانش)
 7. برنامه ریزی آموزش در حیطه های مختلف یادگیری و کاربرد اهداف یادگیری در انتخاب روش و رسانه آموزش را نقد نماید. (دانش)
 8. کاربرد وسائل کمک آموزشی در آموزش و آموزش بیمار را شرح دهد. (دانش)
 9. انواع روشها و رسانه های آموزشی متناسب با بیماران و مخاطبان مختلف را توضیح دهد. (دانش)
 10. انواع روشهای ارزشیابی و سنجش اثربخشی آموزش را در حیطه های مختلف یادگیری به تفکیک توضیح دهد. (دانش)
 11. سطوح و حیطه های یادگیری و عوامل موثر بر اثربخشی آموزش را برای یک موضوع و تجربه آموزشی تحلیل نماید (دانش)
 12. بر اساس سطوح و حیطه های یادگیری یک برنامه آموزشی در مشکلات شایع بیماران بخش و مراجعین کلینیک طراحی و تحلیل نماید. (دانش و نگرش)
 13. مفاهیم و مراحل کاربرد یکی از مدل های تغییر رفتار در آموزش و ارتقا سلامت بیمار، تقویت خودمراقبتی را توضیح و در کارآموزی یکی از الگوهای پرکاربرد را به درستی برای آموزش به بیمار (فرد، خانواده و جامعه) اجرا نماید. (دانش تا عملکرد)
- روشها و رویکرد آموزشی:**
- آموزش و یادگیری فعال از طریق سخنرانی، بحث، پرسش و پاسخ، جستجو، خلاصه سازی و ارایه و نقد دو مقاله (قبل و بعد از ۲۰۱۵ از پرکاربردترین الگوهای تغییر رفتار و ارتقا خودمراقبتی / خودمراقبتی در بیماری دیابت و فشارخون (مقاله موردی و کارآزمایی بالینی ۱۰ سال اخیر - کاملترین مقالات از نظر بیان شیوه و مراحل آموزش و ارزشیابی برنامه و مداخله)
- شیوه ارزشیابی و تفکیک نمرات :**

ردیف	عنوان ارزشیابی	بارم
۱	نظم ، حضور فعال، پاسخگویی کلاسی، بحث و گفت و گو در فضای کلاس و آفلاین (ارزشیابی تکوینی)	۲
۲	تکالیف مشارکت کلاسی (مطابق ستون مربوط تکالیف هر جلسه) (ارزشیابی تکوینی)	۲
۳	نقد و تحلیل دو مقاله با جست و جوی اینترنت کتابخانه دیجیتال، بارگذاری نوید (ارزشیابی نهایی)	۴
۴	آزمون پایان ترم (ارزشیابی نهایی)	۱۲
جمع کل		۲۰

1. Bastable SB, Gramet T, P., Jacobs k, Sopczyk D. **Health Professional as Educator: Principles of Teaching and Learning**. UK: Jones and Bartlett learning 2011
 2. Bastable SB. **Nurse as Educator: Principles of Teaching and Learning for Nursing Practice**: Boston, Jones & Bartlett Publishers; 2021
 3. Friedman MM, Bowden VR, Jones EG. **Text book of Family nursing**. Connor M. united states of America, Saunders press lcn. Last edition.
 4. Stanhope M, Lancaster J. **Text book of Community health nursing**. ST Louis. The C.V.Mosbey CO. last ed.
 5. Stanhope, M. Lancaster, J. **Foundations of nursing in the community**, Mosby, Last Edition.
 6. ALender JA, Rector C, Warner KD. **Text book of Community health nursing** . Burland K. United States of America, Saunders press lcn. Last edition.
7. الدراج میلز اگراف ج. برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار ترجمه محمد پور اسلامی و همکاران تهران ، وزارت بهداشت درمان آموزش پزشکی، آخرین چاپ.
- پولاک ج لشین س راهبردها و فنون طراحی آموزشی، ترجمه هاشم فردانش، تهران نشر سمت (سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی)، ، آخرین چاپ.
 - رفیعی فرش و همکاران. نظام جامع آموزش به بیماران در جمهوری اسلامی ایران ، تهران نشر مهر راوش، ، آخرین چاپ.
 - رومیسوزوسکی ای جی . طراحی نظام های آموزشی تصمیم گیری در برنامه درسی و طراحی نامه درسی ترجمه هاشم فردانش تهران، نشر سمت ، آخرین چاپ.
 - شجاعی زاده د. مدلهای مطالعه رفتار در آموزش بهداشت ، تهران نشر وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
 - کتب و مجلات معتبر در رابطه با "نظریه ها و مدلهای تغییر رفتار و برنامه ریزی بهداشت و آموزش بهداشت". مطابق با دانش روز منتشر شده از دانشگاه ها و مراکز علمی معتبر دنیا و پایگاههای اینترنتی: کتابخانه دیجیتال، سایت سازمانهای ملی و بین المللی، وبلاگ پرستار سلامت جامعه chniaun.blogfa.com
- سایر منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر:**
- رستمیان عبدالرحمن، بهمن زیاری فرهاد، محسنی مریم، علیمحمدی نصراله و داودی منفرد عصمت. "اصول آموزش به بیمار" نشر فرهنگ پژوهان دانش، ۱۳۹۴
 - صفوی محبوبه و برزویی طاهره. "اصول آموزش به بیمار" نشر سالمی و جامعه نگر، ۱۳۹۶.
 - سیف علی اکبر "مقدمه ای بر نظریه های یادگیری" ویرایش دهم نوشته میتو اچ السون و جولیو جی رامیرز ، انتشارات دوران، ۱۴۰۰.
 - صابریان معصومه و حاجی آقاجانی سعید. "فرایند برنامه ریزی درسی در علوم پزشکی"، تهران نشر سالمی، آخرین چاپ.
 - مکزی، جیمز اف. "برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه های ارتقای سلامت". ترجمه شهرام رفیعی فر. تهران ناشر: مهر راوش. تهران، آخرین چاپ.
 - یارمحمدیان م ح، بهرامیس. "نیاز سنجی در سازمانهای بهداشتی درمانی و آموزشی سیستم بهداشت و درمان". اصفهان ناشر: هنرهای زیبا. ، آخرین چاپ.
 - خراسانی پروانه، امینی فائزه و اشرفی ریزی حسن. " رسانه های آموزش بیمار: اصول و روش های تولید و ارائه"، نشر اساطیر پارسی، ۱۴۰۲
 - خراسانی، پروانه. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱: اصول و مبانی بهداشت و مراقبتهای بهداشتی اولیه. فصل ۱۴ : آموزش بهداشت اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد، ۱۳۸۷ آخرین چاپ.
 - حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی: جلد اول فصل نظریه های تغییر رفتار، تهران. انتشارات ارجمند. آخرین چاپ.

- Khorasani P. Nurse Educator Alzahra's Role Expansion Action Research [Available from: <http://chniaun.blogfa.com>.
- Khorasani P, Rassouli M, Zagheri-Tafreshi M, Parvizy S, Nasr Esfahani M. Development and evaluation of "Patient Education Record for structured documentation of patient education process". Journal of Health Promotion Management. 2014;3(4):1-16.
- Thompson DL, May EJ, Leach M, Smith CP, Fereday J. The invisible nature of learning: Patient education in nursing. Collegian. 2020 .

جدول زمان بندی و وظایف دانشجو در هر جلسه:

عنوان درس: آموزش به فرد، خانواده و جامعه - نظری شماره درس: ۵۸۵۶۳ نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

فراگیران: ترم ۱ کارشناسی ارشد رشته: پرستاری سلامت جامعه زمان: شنبه ها ۱۰-۱۲ کلاس ۲۳ مدرس: دکتر پروانه خراسانی

تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری (تکلیف)	مدرس
۱ ۲۶ مهر	معرفی طرح درس اهمیت آموزش بیمار و نقش پرستار - کلیات مفاهیم و اصول یادگیری و آموزش، تئوریهای یادگیری و- سبکها و عوامل موثر بر یادگیری	حضورى ☒ سخنران تکلیف آفلاین ☒	Self study متون مشارکت فعال و پاسخگویی به پرسش های کلاسی	دکتر خراسانی
۲ ۳ آبان	موانع و تسهیل کننده های آموزش بیمار) گروه های سنی و فرهنگ فرایند آموزش بیمار از نیازسنجی تا ارزشیابی و مستندسازی	حضورى ☒ سخنرانی+ پرسش/ پاسخ	Self study متون مشارکت فعال و پاسخگویی به پرسش های کلاسی	دکتر خراسانی
۳ ۱۰ آبان	ضرورت، برنامه ریزی آموزشی و مراحل طراحی برنامه - نگارش اهداف یادگیری در سه حیطه KAP برای یک بروشور آموزشی	حضورى سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در کلاس با ارایه پیشنهاد بهینه سازی ارتباطات بین حرفه ای و تیمی در آموزش بیمار	دکتر خراسانی
۴ ۱۷ آبان	اصول، مراحل و روشهای نیازسنجی انواع روشهای آموزشی حضورى غیرحضورى/ فردى گروهى/ متناسب با اهداف	حضورى ☒	مشارکت فعال با آمادگی قبلی و مطالعه منابع	دکتر خراسانی
۵ ۲۴ آبان	انواع روشهای ارزشیابی و ارایه آموزش متناسب با اهداف یادگیری	حضورى ☒ سخنرانی پرسش و پاسخ	(ارایه مثال و نگارش طرح درس با اهداف رفتاری در ۳ حیطه دانش نگرش و مهارت	دکتر خراسانی

۶	۱ آذر	انواع رسانه های آموزشی/کمک آموزشی و استانداردهای طراحی اسلاید/پمفلت/پروشور/پوستر	حضورى ☒ سخنرانى و پرسش و پاسخ	ارائه دانشجو: آموزش با روش های نوین دیجیتال، آموزش برنامه ریزی شده، آموزش در شبکه اجتماعى/ مجازى/ غیرحضورى/ الکترونیک و اپلیکیشن های دیابت پر فشارى خون	دکتر خراسانى
۷	۸ آذر	آشنایی با مدلها و نظریه های تغییر رفتار: TTM, TPB, -HBM, PRECEED IM و PROCEED	افلاین ☒ تدریس وارونه آنلاین ☒ رفع اشکال	مشارکت فعال در کسب آمادگی و رفع اشکال ارایه اهداف و برنامه آموزشی پروشور ارایه شده در جلسه ۳	دکتر خراسانى
۸	۱۵ آذر	ارائه دانشجویان : مصاحبه انگیزشى -ارتقا و انگیزش در آموزش بیمار نظریه ها و راهکارهای توانمندسازی فرد خانواده و جامعه -مدلها و نظریه های خودمراقبتی و خودمدیریتی- تبعیت و پایبندی-سبک زندگی	حضورى ☒	ترجمه و جمع آوری مطالب با هماهنگی استاد استفاده از حداقل ۲ کتاب رفرنس و ۲ مقاله مرتبط ارائه کتبی و شفاهی در زمان مقرر	دکتر خراسانى
۹	آزمون پایان ترم طبق تقویم آموزشی				

لینک کلاس مجازی (در صورت لزوم): <https://meet.mui.ac.ir/rela3uggwhsb/>

توجه :

در ادامه جلسات نظری ۳۴ ساعت کارآموزی دی ماه ۱۴۰۴ (با هماهنگی و معرفی نامه از مدیر گروه به عرصه های آموزشی -کلینیک و مراکز جامع سلامت) انجام خواهد شد.